

در دستور کار شورای عالی قرار گرفت:

ایجاد دیپارتمان آموزشی در کانون

سنجی و در دو بخش مطالعات فنی (بخش عمومی) و مطالعات مالی (مقدماتی) بود.

اکنون که فعالیت‌های آموزشی در کانون شکل اجرایی منظم‌تری به خود گرفته است برای کسب آگاهی‌های بیشتر در این باره با خانم مهندس راضیه دانش خضری عضو ناظر شورای عالی در کارگروه آموزش و مدیر عامل شرکت مشاورین صنعت خدمات ارژوان گفت و گویی انجام داده ایم که قسمت اول آن از نظراتان می‌گذرد.

مقدمه:

کانون طی ۱۳ سال فعالیت خود به طور طبیعی و با توجه به اولویت‌های پای‌گیری و استقرار، به موضوع آموزش توجه مقطعی و در فواصل طولانی مدت زمانی داشته و به برگزاری چند سمینار آموزشی با همکاری بانک‌های مرتبط با کانون، بسنده شده بود. بحث آموزش در سال ۹۷ از سوی شورای عالی پنجم مورد توجه جدی قرار گرفت و برنامه جامع آموزشی و اهداف سالانه آموزش اعضای کانون، ابتدا از سوی کمیسیون ظرفیت‌سازی و توسعه بازار؛ و سپس در قالب کارگروه‌های

تصمیم‌سازی در حوزه سرمایه‌گذاری با استفاده از مشاوران زبده و خبره

■ **براساس کدام شواهد و نیازسنجی‌های صورت گرفته در سال‌های اخیر ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی مستمر و مرحله‌ای در کانون احساس و برای آن برنامه‌ریزی شده است؟**

نیاز سنجی دوره‌های آموزشی با رویکرد نظام ۲«««

بررسی شد و سپس با اجرای دوره‌های آموزشی موفق ادامه یافت.

مهم ترین اهداف آموزشی کانون به شرح زیر است:

۱- ایجاد بستر مناسب برای توسعه فعالیت‌های مشاوران سرمایه‌گذاری

۲- ارتقای شاخص‌های کمی و کیفی آموزش‌های مورد نظر مشاوران

۳- ارتقای جایگاه کانون به عنوان مرجع

است، از ابتدای تشکیل کانون مورد اهمیت بوده و رویکرد شورای عالی دوره پنجم بر آن بود که با توجه به گذشت بیش از ۱۰ سال از تشکیل کانون و ضرورت بازنگری قوانین و مقررات، حضور در مجامع و محافل حرفه‌ای در حوزه سرمایه‌گذاری، بیش از پیش پرداختن به امر آموزش را ضروری کرده، از این رو موضوع آموزش در ابتدا در کارگروه‌هایی با همین عنوان و با استفاده از تجارب مشاوران عضو،

■ **در ابتدای مصاحبه، لطفاً به اختصار درباره شکل‌گیری و فرآیند رسیدگی به بحث آموزش در کانون توضیح بفرمایید.**

اهداف آموزش براساس اهداف تعیین شده در ماده ۶ بند ج اساسنامه کانون که به صراحت به موضوع افزایش دانش تخصصی مشاوران و آموزش مداوم آنها اشاره شده و به صورت ضمنی در بند الف ماده ۶ نیز به توسعه خدمات مشاوره‌ای اشاره کرده

اقتصاد کشور؛

چشم در راه اصلاحات ساختاری و نگرش مدیریتی نظام بانکی

شکور آرین خواه

و کارشناسان قرار گرفته اما تنها معدودی از آنان به ریشه این معضلات و

جلوگیری از تکرار آن از طریق تعیین اهلیت و صلاحیت متقاضیان تسهیلات و امکان سنجی دقیق و علمی طرح‌ها توسط مشاوران با صلاحیت توجه نشان می‌دهند!

دو خدمت تعیین کننده‌ای که توسط مشاوران عضو کانون ارائه می‌شود و در صورت تحقق این تحول در نگرش مدیران بانکی، بلافاصله با آثار امید بخش زیر روبرو خواهیم بود:

- صیانت از منابع مالی بانک‌ها از طریق هدایت تسهیلات به سوی طرح‌های با توجیه اقتصادی واقعی

- حفظ منافع مشروع بانک‌ها

- صیانت از حرفه مشاوره سرمایه‌گذاری با حضور هزاران کارشناس متخصص

- اعتبار بخشی به نهاد متولی تعیین صلاحیت و نظارت بر حسن عملکرد مشاوران (کانون مشاوران اعتباری و سرمایه‌گذاری بانکی)

- و در نتیجه پایانی توسعه صنعتی کشوری که همگان برای رشد و بالندگی آن امید بسته‌ایم.

بر پیکره بخش تولید و به تبع آن اقتصاد ملی کشور وارد خواهد شد، ضرورتی حیاتی از سوی بانک‌ها و سایر مسئولان اقتصادی کشور است. بدون تردید در کنار برخی از اصلاحات ساختاری در نظام بانکی به عنوان موتور محرک اقتصادی، که از نگاه مسئولان و کارشناسان رفع ده‌ها کاستی مانند اصلاح ضوابط تأیید صلاحیت مدیران و گماردن مدیران دلسوز و پاکدست، حل ناترازی بانک‌ها، تدوین و اجرای سیاست‌گذاری نوین پولی، رها کردن بنگاهداری توسط بانک‌ها که بزرگ ترین دارندگان منابع اقتصادی کشورند، ضرورت دارد، اغلب آنان به تغییر نگرش مدیران سیستم بانکی نسبت به ضرورت و اهمیت مطالعه علمی طرح‌های متقاضی تسهیلات توسط یک مشاور با صلاحیت و زیر نظارت یک نهاد معتبر قانونی توجه کافی مبذول نمی‌دارند.

شگفت اینجاست در حالی که معضلاتی مانند کاهش دسترسی واحدهای تولیدی و بنگاه‌های اقتصادی به اعتبارات بانکی، یا نبود زیر ساخت‌های ضروری برای مدیریت ریسک و اعتبار سنجی مناسب که خود موجب انباشت مطالبات غیر جاری بانک‌ها یا انباشت بدهی‌های دولت به نظام بانکی است مورد تأکید مسئولان

امانات مردم) نزد بانک‌هاست و از سوی دیگر کلیه نهادها وظیفه ملی مشترکی در قبال آینده اقتصاد کشور برعهده دارند، کانون وظیفه خود می‌داند به عنوان تنها نهادی که قانوناً در جهت توسعه خدمات مشاوره‌ای به منظور تسریع و تسهیل و تقویت سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی، بسط و گسترش فرهنگ استفاده از خدمات مشاوران سرمایه‌گذاری و صیانت از حرفه و تخصص مشاوران، مأموریت دارد، نسبت به مغفول ماندن ظرفیت‌های مشاوره سرمایه‌گذاری در کشور موضع گیری و مشکلات موجود در این زمینه را به هر طریق مؤثر که ممکن باشد به آگاهی مسئولان اقتصادی - بانکی و مردم بزرگوار برساند.

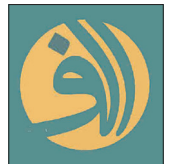
بسیاری از کارشناسان بدرستی معقدند که در شرایط بحران اقتصادی امروز که بخشی از آن ناشی از تحریم‌های ظالمانه علیه ملت ایران است بانک‌ها می‌باید "از خواب خود خواسته بیدار شوند."

در شرایط امروز، پیش‌بینی خسارت‌های اجتناب ناپذیری که تحت تأثیر تحریم‌ها، بیماری جهانی‌گیر کوید ۱۹، نگرش متفاوت مدیران سیستم بانکی به ماهیت فعالیت‌های بانک‌ها (بنگاهداری)، و دیگر مؤلفه‌های اثرگذار،

مشاوران سرمایه‌گذاری بهتر از هر کسی آگاهی دارند که بخش قابل توجهی از معضلات دامنگیر اقتصاد بانک محور کشور، با

نحوه عملکرد نظام بانکی مرتبط است و نیک می‌دانند که بستر اصلی رشد اقتصادی، وجود یک چارچوب مناسب حقوقی و شفاف در بازارهای سرمایه و پول است که می‌تواند با تأثیر مثبت بر توسعه مالی، بالمآل بستر لازم را برای تقویت رشد اقتصادی مهیا کند.

با این مقدمه کوتاه و با بذل توجه به مأموریت اصلی کانون مشاوران اعتباری و سرمایه‌گذاری بانکی که هدایت منابع مالی (تسهیلات بانکی) به سوی طرح‌های با توجیه اقتصادی و کمک به نظام بانکی در جهت تصمیم‌گیری درست و در مسیر توسعه ملی است، شوربختانه باید اذعان کنیم که نظام بانکی با غفلت از بهره‌مندی از ظرفیت بالای کارشناسی این نهاد و یا احتمالاً نادیده گرفتن تعمدی آن با هدف ترجیح سلاقی به جای مطالعات علمی مستقل، این ظرفیت را تا حدود قابل تأملی بلااستفاده گذارده است. از آنجا که از سویی منابع مالی در اختیار سیستم بانکی (سپرده‌های مردمی و در واقع

یادگیری - یاد دهی، یکپارچه سازی آموزش عملی و نظری، پرورش صلاحیت‌ها و مهارت‌های پایه از دو منظر و در سه مقطع، ابتدایی (آمادگی حرفه‌ای) - متوسطه (تقویت مهارت‌های حرفه‌ای) و عالی (مهارت‌های تخصصی) مورد بررسی قرار گرفت.

از حیث دانش افزایی رسته‌های موجود به منظور بهبود و ارتقا کیفیت، رسته‌هایی مانند امکان سنجی و نظارت بر مصوبات بانکی، که سابق براین مشاوران عضو در این رسته‌ها فعالیت داشته و تجربه اندوزی کرده‌اند.

نیاز سنجی این دوره‌ها از سویی براساس:

الف- محتوای فرم‌های نظر سنجی که در اختیار مشاوران عضو قرار گرفته ب- باز خورد مخاطبان و ذی نفعان دریافت کننده خدمات مشاوران عضو ج- استاندارد‌های مورد استفاده روز جهان در حرفه مشاوره سرمایه‌گذاری با استفاده از منابع علمی و حرفه‌ای معتبر و قابل فراگیری توسط مشاوران جهت ارائه خدمات صورت پذیرفت.

و از سویی دیگر توسعه بازار خدمات مشاوره‌ای که توام با ایجاد رسته‌های جدید در کانون بوده که ضرورت آموزش‌های متناسب با آن رسته‌ها را برای مشاوران لازم و ضروری می‌نمود.

■ با توجه به آنکه کسب دانش و مهارت آموزشی هدفمند و موفق نیازمند استراتژی و ترسیم چشم انداز مشخص آموزشی است، قدری در ارتباط با این استراتژی‌ها و اهداف کوتاه و بلند مدت کانون در زمینه آموزش توضیح دهید.

پس از برگزاری دو دوره موفق، مصمم شدیم که دوره‌های آموزشی را در قالب برنامه‌های مدون برنامه ریزی کنیم. از این رو اقدام به

از آنجایی که مشاوره در حوزه سرمایه‌گذاری نیازمند آشنایی به علوم مختلفی چون اقتصادی، مالی، حقوقی، فنی و مدیریتی است که جمع این علوم تصمیم برای سرمایه‌گذاران و ذی نفعان را فراهم می‌آورد از این رو هر چقدر مشاور سرمایه‌گذاری با ابزارهای نوین تصمیم‌سازی آشنایی بیشتر داشته باشد از این حیث تصمیمات با قابلیت اطمینان بیشتری را برای جامعه فراهم آورده، ضریب موفقیت پروژه‌های سرمایه‌گذاری بیشتر کرده، فرهنگ استفاده از مشاور را ارتقاء داده و نهایتاً موجب حفظ و توسعه بازار شرکت‌های مشاور سرمایه‌گذاری را فراهم می‌آورد.

■ کارگروه آموزش چه برنامه‌ها و اهدافی برای ماندگاری و تقویت ریشه‌های بحث آموزش در کانون مشاوران دارد؟ و برای رسیدن به این اهداف نیازمند چه همکاری‌ها و ابزارهایی است؟

آموزش در کانون در ابتدای راه است از این رو با دریافت باز خورد مناسب از شرکت‌های مشاور عضو، هم می‌توان در تقویت و رفع کاستی‌های موجود کوشید و نیز می‌توان برنامه‌های آتی خود را با شناخت بهتری از بازار هدف مشاوران، تهیه و اجرا نمود.

از آنجایی که کارگروه‌ها برحسب ضرورت موضوع در ساختار کانون ایجاد می‌شوند و پس از بررسی و شناخت مسئله و راه حل‌های آن، موضوعیت خود را از دست می‌دهند نیاز است که آن موضوع به یک واحد یا دپارتمان مستقل که دارای ساختار وظیفه‌ای و بودجه‌ای مستقل است سپرده شده و ادامه فعالیت دهد. به نظر می‌رسد با اقدامات صورت گرفته در کارگروه آموزش، موضوع به پختگی لازم رسیده از این رو براساس چارت سازمانی مصوب کانون، موضوع آموزش در قالب دپارتمان آموزش قابل انجام است و کارگروه آموزش طی گزارشی به شورا، پیشنهاد ایجاد این واحد مستقل زیر نظر دبیر خانه راه، ارائه داده است.

تدوین برنامه راهبردی سال ۱۳۹۹ که شامل نیاز سنجی دوره‌های آموزشی، تهیه شناسنامه جهت هر یک از دوره‌های آموزشی به تفکیک، زمان‌بندی دوره‌ها، شناسایی و ایجاد پایگاه اطلاعاتی از مدرسان، تفاهم با مجری دوره‌های آموزشی و... فراهم شد. کلیه این فعالیت‌ها در قالب کارگروه آموزش و توانمندسازی تهیه و تدوین و به تصویب شورای عالی رسیده است.

شورای عالی دوره پنجم بر آن است که این مهم را تا ایجاد یک واحد آموزشی اختصاصی حوزه مشاوره سرمایه‌گذاری در کشور در قالب مدرسه حرفه‌آموزی مشاوره سرمایه‌گذاری که مدرسه - کار (school/work-based model) بوده و حول یک چرخه دانشی از متخصصان، صاحب‌نظران، بازنشستگان و تحصیل کردگان رشته‌های مرتبط می‌چرخد، همراهی کند.

■ سهم آموزش‌های تخصصی در زمینه‌های مختلف در حوزه مشاوره سرمایه‌گذاری را در پیشبرد اهداف کوتاه و بلند مدت کانون چگونه ارزیابی می‌کنید؟

پنل‌های آموزشی آنلاین

هدف گذاری، توسعه بازار مشاوران، با محوریت شناخت مؤثرتر طرح‌های معدنی

شروع سرمایه‌گذاری از اهمیت بسیاری برخوردار است، افزود: می‌توان آن را قلب فرآیند مطالعات امکان سنجی دانست.

وی در تشریح اهداف برگزاری این پنل اظهار داشت: ارزیابی فنی، اقتصادی و مالی شامل مراحل مطالعه فرصت، پیش امکان سنجی و نهایتاً امکان سنجی می‌باشد و هدف از این پنل تخصصی آشنایی کلیه ذی نفعان و سرمایه‌گذاران، مدیران، مهندسان و کارشناسان با مرور اجمالی بر نقش و اهمیت انواع ارزیابی‌های فنی، اقتصادی و مالی و ارتباط و تعامل و همپوشانی آنها در مراحل مختلف ارزیابی خواهد بود. در این پنل دوساعته که به صورت آنلاین برگزار خواهد شد همچنین وجوه مختلف ارزیابی یک طرح، اجزای اصلی گزارش مالی، اقتصادی، شاخص‌های مطرح در بررسی مالی طرح‌ها بطور مفهومی مورد بحث قرار خواهد گرفت.

و سرمایه‌گذاران در مدیریت و ارزیابی اقتصادی طرح‌های معدنی باشد.

در پنل دوم، مطالعات امکان سنجی به عنوان گام مهمی در رشد و توسعه پروژه‌های معدنی معرفی شد.

در پنل دوم که به زودی برگزار می‌شود، مطالعات امکان سنجی به عنوان گام مهمی در رشد و توسعه پروژه‌های معدنی معرفی می‌گردد.

مدرس پنل با توضیح اینکه ارزیابی مقدماتی، فنی، اقتصادی و مالی (feasibility study) پروژه‌های صنعتی و معدنی شامل مطالعه و بررسی گزینه‌های مختلف و تقویم مهندسی هر یک و توجیه پذیری یا عدم توجیه پذیری اقتصادی آنها و در نهایت انتخاب گزینه برتر، به دلیل اهمیت در تصمیم گیری مدیران و سرمایه‌گذاران و حامیان مالی آنان (اعم از بخش دولتی یا بخش خصوصی) برای

به وجود ذخایر گسترده معدنی و در نظر گرفتن پیوندهای تنگاتنگ بین فعالیت‌های معدنی با طیف وسیعی از صنایع و خدمات کشور، توسعه معادن و صنایع معدنی می‌تواند سهم تعیین کننده‌ای در رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال ایفا کند و همان طور که در برنامه ششم توسعه نیز تأکید شده، این بخش را به یکی از پیشران‌های اصلی رشد اقتصادی تبدیل نماید.

معادن و صنایع معدنی به دلیل برخورداری از قابلیت تولید محصولات صادراتی در ارزش افزوده صادراتی کشور سهمیه بوده و به دلیل تنوع و پراکندگی ذخایر معدنی می‌تواند به برنامه‌های رشد در اغلب مناطق نابرخوردار و دور افتاده کشور کمک کند.

هرچند که معدن خود شاخه‌ای از صنعت می‌باشد اما دانستن ویژگی‌های منحصر بفرد بخش معدن، می‌تواند کمک مؤثری برای مدیران

پنل‌های آموزشی آشنایی با ویژگی‌های منحصر به فرد طرح‌های معدنی و بحث مفهومی وجوه مختلف طرح‌ها معدنی، اجزای اصلی گزارش‌های فنی، مالی و اقتصادی طرح‌های معدنی در روزهای ۱۸ و ۱۹ شهریور ماه توسط کانون برگزار شد.

در این پنل‌ها که دکتر محمدرضا سلطانی به صورت آنلاین تدریس می‌کرد تعدادی از کارشناسان عضو کانون و کارشناسان آزاد شرکت داشتند.

در پنل اول که به مدت زمان یک ساعت ادامه داشت مشاور سرمایه‌گذاری با استفاده از ویژگی‌های منحصربفرد پروژه‌های معدنی جهت مطالعات امکان سنجی این گونه طرح‌ها آشنا شدند.

در این پنل گفته شد از آنجا که بخش معدن و صنایع معدنی از مزیت‌ها و ظرفیت‌های بالقوه قابل توجهی برای کمک به رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال در اقتصاد ایران برخوردار است، با توجه

در طراحی وب سایت جدید کانون با ما همکاری کنید

نظر خود را با روشنی و در صورت امکان ذکر مصادیق و نمونه‌های مناسب اعلام کنند تا در طراحی وب سایت جدید مورد استفاده قرار گیرد، همکاری با آن دسته از شرکت‌های عضو که در طراحی وبسایت حرفه‌داری تجربه عملی باشند، برای کانون یک اولویت جدی شمرده می‌شود.

خواهشمند است نظرات خود را از طریق شماره فاکس ۰۲۱-۸۸۷۰۷۲۴۴ و یا ایمیل کانون به نشانی Info@abcic.ir برای روابط عمومی کانون ارسال فرمایند ضمناً شماره تلفن ۸۸۷۱۳۰۲۰ و شماره‌های داخلی ۱۱۳ و ۱۱۴ در این زمینه پاسخگوی شما خواهد بود.

یک وب سایت خوب، پاسخگو و واکنش‌گرا با روابط عمومی کانون شریک شوند.

خواهشمند است در پاسخ به این فراخوان؛ -کلیه عزیزانی که در طراحی وبسایت‌های حرفه‌ای با ویژگی‌های فعالیت مشاوره سرمایه‌گذاری تجربه دارند، -اعضای محترم و سایر مراجعانی که در مراجعه به پایگاه اطلاع‌رسانی فعلی کانون با مشکلی برخورد داشته‌اند، -کسانی که کاستی‌هایی در وبسایت فعلی کانون را شناسایی کرده و یا ایجاد منو و ماژولی برای آینده نزدیک ضروری احساس می‌کنند،

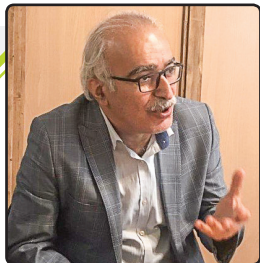
ضرورت خود را نمایانده است و نیز شناسایی نیازهای اطلاعاتی که در آینده نزدیک پیش روی مراجعان خواهد بود، وب سایت جدیدی را طراحی و از این طریق پاسخگوی انتظارات شما باشد.

در اجرای این برنامه نیز مانند هر فعالیت مهم دیگر، بهره‌مندی از خرد جمعی در نهادی که از حضور تخصصی هزاران کارشناس برخوردار است، گام نخست و بنیادین محسوب می‌شود. لذا انتظار دارد همه مدیران عامل محترم شرکت‌های عضو کانون و کارشناسان شاغل در آنها، نظر، دیدگاه‌ها و تجارب خود را در طراحی

اهمیت یک وب سایت اینترنتی خوب و با کیفیتی که نشان دهنده شخصیت و جایگاه کانون بوده و متناسب با رشد و تعالی جایگاه این نهاد در میان سرمایه‌گذاران و مسئولان اقتصادی و بازارهای مالی و سرمایه‌ای کشور، پاسخگوی پرسش‌ها و مراجعات اعضا و سایر جامعه مخاطبان باشد، بر کسی پوشیده نیست.

بنا بر همین ملاحظات، کانون در نظر دارد به منظور ارتقاء کیفیت پایگاه اطلاع‌رسانی خود و جوابگویی به نیازهایی که در دهه نخست فعالیت خود از اولویت امروزی برخوردار نبوده اما امروز

امکان سنجی طرح، قلب تصمیم گیری است

تولید ثروت ملی در حوزه معدنکاری فقط با اکتشاف معادن تازه و تکمیل اکتشاف ذخایر قبلی و افزودن ثروت ملی امکان پذیر است. بنابراین نقش و جایگاه متولی امور معادن در توسعه اقتصادی کشور بسیار اثرگذار است. نظام سیاست گذاری اقتصادی هر کشور براساس ظرفیت ها و مزیت های بالفعل و بالقوه همان کشور تدوین می شود. میزان ذخایر معدنی شناخته شده کشور در شرایط کنونی، تقریباً ۶۰ میلیارد تن برآورد شده، این در حالی است که بخش عمده ای از مناطق مستعد و آینده دار معدنی در کشور ما با توجه به ساختار زمین شناسی کشور و با توجه به عدم شناخت واقعی ذخایر و اطلاعات و نداشتن امکانات کافی در انجام عملیات اکتشاف، هنوز از دسترسی مطالعات و عملیات اکتشافی مهندسی دور مانده و اصطلاحاً اکتشاف ذخایر معدنی تاکنون اغلب سطحی بوده است.

همین اهمیت ما را بر آن داشت که در آستانه برگزاری پنل های آموزشی در ارتباط با امکان سنجی صنایع معدنی و آشنایی با ویژگی های منحصر به فرد صنایع معدنی و پیش از اعلام دوره آموزشی مرتبط، گفت و گویی با استاد برگزیده این دوره های آموزشی انجام بدهیم. **دکتر محمد رضا سلطانی**، مشاور برنامه ریزی و توسعه شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران، فوق لیسانس مهندسی معدن از دانشکده فنی دانشگاه تهران، کارشناسی ارشد مدیریت صنایع از دانشکده مهندسی صنایع دانشگاه امیر کبیر و دارای دکترای معدن (اقتصاد و بهره وری) از دانشکده فنی و مهندسی دانشگاه تربیت مدرس است.

و هزینه های قبل از بهره برداری محاسبه می شود. بنابراین اساساً معادن را دولت یا بخش خصوصی کشف می کند و قصد فروش یا واگذاری آنها را دارد زیرا تمایل و توان سرمایه گذاری در آنها را در مراحل بعدی ندارد. به کلامی دیگر **هزینه های قبل از بهره برداری در سرمایه اولیه یا سرمایه گذاری ثابت تنها یک آیتم دارد که در کامفار نیز پیش بینی شده است. در مقابل در هزینه های جاری نیز آیتمی تحت عنوان «حقوق دولت» داریم. این حقوق دولتی در هزینه های جاری مربوط به ارزش اکتشاف و سرمایه گذاری معدن است که البته رقم محاسباتی آن کم است. معتقدم این ارزش نباید کم باشد، زیرا تکریم ماده معدنی در واقع همین «حقوق دولتی» است که در هزینه های جاری بازنمایی دارد. از سوی دیگر اصولاً اکتشاف اصولی هزینه و زمان زیادی طلب می کند و باید در برنامه های زیرساختی و زیربنایی دولت ها گنجانیده شود. خوشبختانه مساله اکتشاف یکی از مسئولیت های اصلی سازمان ایمیرو که در زمینه خوب کار می کند و شرکت تهیه و تولید مواد معدنی نیز به عنوان بازوی اجرایی این سازمان عهده دار عمده ترین فعالیت های عملیاتی و اجرایی اکتشافات است. بسیاری از اقدامات دیگر نیز به راهبر و اگادار کردند و سیستم به اصطلاح راهبری تعریف شده است، زیرا شرکت های بزرگ مقیاس، به دلیل توجیه اقتصادی دست به اکتشاف اصولی می زنند، اما شرکت های کوچک و متوسط مقیاس توان انجام کار اکتشافات اصولی را ندارند و متأسفانه ذخایر معدنی را تضییع می کنند. متأسفانه بسیاری از پروانه های گواهی کشف صادر شده برای این معادن، براساس اکتشافات اصولی نیستند و ارزش علمی ندارند. اگر از نظر آماری تحقیق شود اکتشاف در ذخایر معدنی کوچک و متوسط ناسامان است. به طور کلی ریسک اکتشاف بالاست، نمی دانیم بخش خصوصی در کشورهای دیگر تا چه میزان در اکتشافات نقش دارند اما طبیعتاً دولت ها باید اکتشاف را انجام دهند و زمان فرارسیدن توجیه اقتصادی، سرمایه گذاران را دعوت کنند، زیرا سرمایه گذاران بخش خصوصی قاعدتاً در معادن با توجیه اقتصادی سرمایه گذاری می کنند.**

در مورد اکتشاف بیش از همه بحث توجیه پذیری فنی است. در اولین مرحله، ارزیابی مقدماتی است تا بتوان فهمید آیا می شود اکتشاف تفصیلی کرد یا خیر. بنابراین اگر منطقه ای در مراحل اولیه آنالیز شود و وضعیت از نظر ارزش برای سرمایه گذاری امیدبخش نباشد قاعدتاً مراحل حفاری نیز انجام نخواهد شد. در واقع کار کاملاً تخصصی است و مشاوران مطرح در این امور مشاوران متخصص در زمینه ارزیابی فنی و تخصصی هستند، زیرا اقتصاد طرح خود را مرحله به مرحله نشان می دهد. اگر طرحی در مرحله ارزیابی مقدماتی تایید شد، به آن معنا نیست که قطعاً اقتصادی است و در مراحل بعد و اکتشاف تفصیلی

باید از مرحله اکتشاف، طراحی، آماده سازی عبور کنند تا به استخراج و فرآوری برسند. مورد بعدی مخاطره بالا در سرمایه گذاری است که با سرمایه گذاری در صنعت تفاوتی معنادار دارد. اگر قصد یک سرمایه گذاری را داشته باشید اولین کار تهیه زمین در شهرک صنعتی و ایجاد فنس، دیوار یا سوله است و در هر مرحله ارزش افزوده وجود دارد. فرد می تواند زمین را تغییر کاربری بدهد، بفروشد یا واگذار کند. این در حالی است که در ارتباط با معادن به ویژه معادن کوچک و متوسط این شرایط حکمفرما نیست. در واقع هرچند معادن بزرگ بسیاری از این مشکلات را حل کرده اند، اما معادن کوچک اینگونه نیستند. اگر برای دسترسی به یک معدن راه ایجاد کنند اما قیمت جهانی تولید ماده معدنی در آن معدن افت قیمت محسوس کند در نهایت معدن از حیز انتفاع خارج و راه دسترسی نیز بی ارزش می شود. به عنوان مثال در اواسط دهه هفتاد معادن بزرگ سرب نخلک در شرکت سهامی کل معادن و ذوب فلزات ایران وجود داشت و قیمت جهانی سرب به شدت کاهش پیدا کرده بود. در نهایت دولت تصمیم جدی بر تعطیلی آن معدن اتخاذ کرد، اما به دلایل سیاسی و اقتصاد محلی و مردم منطقه بالاخره آن را تعطیل نکرد. هر چند امروز این معدن به سوددهی رسیده اما در آن مقطع زمانی در حال تعطیلی بود. بنابراین در صورت کوچکترین اتفاق دارایی های معادن کوچک به یک باره صفر می شوند و جاده، ساختمان، ترانشه و تونل هیچ ارزشی نخواهند داشت. **آخرین ویژگی، مغفول ماندن سهم بخش معدن در GDP (تولید ناخالص داخلی) است که شاید به دلیل ارزش ذاتی معادن است. این موضوع ناخودآگاه در سیاستگذاری در بخش معدن و همچنین کاهش خروجی بهینه از معادن تاثیرگذار است. در واقع نباید ماده معدنی را خیلی ارزان فروخت در حالی که بعد از یک فرآیند کوچک مانند خردایش یا میکرونیزه کردن قیمت صد برابری پیدا می کند. همین امر سبب شده امروز معادن فقیرتر از صنعت باشند و دستمزد کارگران معدن به رغم کار سخت کم تر از بخش صنعت محاسبه شود. در حالی که برخی از معادن افراد از کمترین امکانات پیشرفته بهداشتی محروم اند افراد مشابه در بخش صنعت تمام امکانات را در بالاترین میزان کیفیت در اختیار دارند.**

■ **آیا اکتشاف در مطالعات امکان سنجی طرح های معدنی جایگاهی دارد؟ اساساً نقش مشاور سرمایه گذاری در این زمینه کجاست؟**
به طور کلی هزینه های اکتشاف در ارزیابی فنی، اقتصادی و مالی، پروژه های معدنی جزو هزینه های قبل از بهره برداری قلمداد می شود. در واقع بنا بر مکتشفه بودن معدن گذاشته اند و اگر فرد سرمایه گذار در استخراج و فرآوری معدن هزینه کند آن هزینه را به احتساب جایزه کشف

بخش هاست. بنابراین اگر یک نسل به طور غیر قابل کنترل این مواد را استخراج کند در همان دوره به پایان می رسند. به همین دلیل عدم استخراج بی رویه باید به عنوان یک ضرورت در نظر گرفته شود.

مورد بعدی مزیت نسبی ذخایر معدنی و بخش معدن، افزایش قدرت ملی است و باید به این امر به شکل یک فرصت نگاه کرد که در صورت عدم استفاده بهینه به یک تهدید تبدیل می شود. چهارمین مورد تاثیرپذیری مواد معدنی از قیمت، عرضه و تقاضا در بازارهای جهانی است. بنابراین اگر اتفاقی در بازارهای جهانی درباره هر یک از مواد معدنی رخ دهد در اقتصاد بسیاری از کشورهای تولیدکننده این مواد معدنی تاثیرگذار است.

مورد بعدی آن است **معادن مالک شخصی ندارند و در همه نظام ها در اختیار دولت ها قرار دارند (انفال هستند). این ویژگی منحصر بفرد معادن و مورد توجه زیاد از سوی سرمایه گذاران است. به عبارتی سرمایه گذار همواره خود را مستاجر می پندارد و حس مالکیت موجود بخش صنعت در بخش معدن وجود ندارد. البته اکنون دولت در حال تلطیف قوانین موجود در این باره بوده و اقداماتی نیز انجام شده و احساس امنیت خاطر سرمایه گذار تا حدودی در قسمت معدن هم فراهم شده است اما این موضوع با شرع گره خورده است.**

به عنوان مورد ششم باید اذعان کرد که معدنچیان زمین گیر هستند و در انتخاب محل کار خود آزادی ندارند. در واقع اگر سرمایه گذار، فعالیتی در زمینه صنعت غذایی، نساجی و... داشته باشد می تواند محل آن را خود تعیین کند اما جغرافیای کار و فرهنگ محلی در ایجاد معادن دست فرد نیست. باید خاطر نشان کرد این موضوع در مورد معادن بسیار تعیین کننده است، زیرا در بنگاه های کوچک مقیاس، گاهی یک جمع کوچک روستایی با اقدامات مخرب خود یک معدن را تعطیل می کنند. بنابراین یکی از موارد مهم در ارزیابی اقتصادی معادن، مسائل اجتماعی بوده و تفاوت معنادار فرهنگ روستا با شهر با تمام مزایا و معایبش در کسب و کار معدن تاثیرگذار است. در برخی موارد اتفاق افتاده افراد در مناطق محروم برای موافقت با ایجاد معدن در آن ناحیه خواستار احداث و ایجاد راه، مدرسه، مسجد و... در آن منطقه بودند. بنابراین ارزیابی اقتصادی صرفاً کمی یا کیفی نیست و نمی توان آن را فرموله کرد.

هفتمین مورد غیر تکراری بودن پروژه های معدنی است، زیرا هر پروژه ذخیره مورفولوژی، شکل خاص و طرح استخراج خود را دارد. به ویژه در مورد معادن زیرزمینی هیچ دو معدنی عیناً شبیه به هم نیستند. مورد بعدی دوره طولانی سرمایه گذاری در معدن طولانی است، اکتشاف در معادن سال ها زمان می برد، زیرا معادن

■ **در شرایط امروز کشور، جایگاه پروژه های معدنی در توسعه اقتصادی کشور در کجای اهداف توسعه صنعتی قرار دارند؟**

به طور کلی در رقابت اقتصادی منطقه ای و جهانی، داشتن ذخایر معدنی یک مزیت نسبی است. از نگاه توسعه کشوری نیز در بسیاری از صنایع، حلقه اول زنجیره تامین معادن و صنایع معدنی هستند، زیرا ارزش مواد معدنی و ارزش افزوده تعریف شده در صنعت و اقتصاد نیز در ذات مواد معدنی است. به عنوان مثال در بسیاری از معادن سنگ آهن، تا بالای ۵۰ درصد اکسید آهن وجود دارد که از طریق کارخانه های فرآوری این اکسید کنسانتره شده و اکسید آهن از ۵۰ به بالای ۶۰ درصد می رسد. در صنعت کائولن تنها اقدام کارخانه، کاهش سیلیس این ماده معدنی است و تمام کانی های مورد نیاز برای صنایع پایین دست مانند چینی و سرامیک در ذات معادن نهفته شده اند. این موضوع در ابعاد کلان و خرد برای دولت و سرمایه گذاران تعهد ایجاد می کند. بنابراین باید از ارزش مادی صنایع معدنی صیانت کرد و صیانت از آنها به معنای استفاده بهینه است.

مدیران استراتژیک با توجه به جایگاه خاص مواد معدنی (با تاکید بر ارزش ذاتی این مواد) و اهمیت نقش آنها در اولین حلقه تولید و تامین بسیاری از صنایع مانند فولاد، سیمان، چینی، سرامیک و شیشه باید بتوانند با اکتشاف اصولی، طراحی معدن، فرآوری و در یک کلام بهره برداری بهینه حداکثر استفاده اصولی از مواد معدنی را انجام دهند. این در حالی است که تاکنون حلقه های تامین و تولید را در پایین دست کامل نکرده ایم. به عنوان مثال آهن را به دو صورت تیر آهن یا آهن های آلیاژی می توان فروخت و ارزش افزوده آن را در صورت آلیاژ چندین برابر کرد اما میزان تولید آهن های آلیاژی پایین تر از تیر آهن است. از سوی دیگر نباید فراموش کرد که **مواد معدنی بین نسلی هستند، بنابراین اگر تمام این مواد را یک جا استخراج کرده و تمام تلاش را صرفاً به کمیت، افزایش تناژ و ظرفیت خلاصه کنیم تنها ماده معدنی را تضییع کرده ایم. در نتیجه به طور مشخص باید تلاش کرد تا از طریق حداکثر سازی ارزش افزوده، حداکثر بهره برداری را ایجاد کرد. به این منظور تلاش های بسیاری صورت گرفته اما همچنان نیازمند تلاش های فراوان دیگری است.**

■ **تفاوت بخش معدن از سایر بخش های صنعتی را توضیح دهید.**

اولین مورد ارزش ذاتی مواد معدنی است، زیرا شکل گیری این مواد در یک فرآیند بسیار طولانی، میلیون ها سال زمان می برد تا در زمین نهشته شود و از این روست که بین نسلی هستند. بی انصافی است که با تضییع آنها این مواد در یک نسل به پایان برسند. مورد دوم تفاوت تجدید ناپذیری ذخایر معدنی با سایر

نیز باید اقتصادی بودن آن تایید شود. گاهی طرح از نظر مشاور اقتصادی توجیه پذیر نیست، اما انجام می گیرد و علت آن به ضعف ارزیابی فنی برمی گردد. این در حالی است که منطق بر شروع کار با بدبینی نیست. معمولا مشاور علاقه مند به ادامه کار است، اما باید بدبینی را به عنوان یک معیار در نظر گرفت.

■ در امکان سنجی طرح های معدنی به صورت کلی چه اهدافی دنبال می شود؟

بزرگترین مساله آن است که فرد تصمیم به شروع سرمایه گذاری دارد یا خیر، زیرا هنگامی که آغاز به کار می کند تعهداتی می دهد یا تسهیلاتی اعطا می کند و در یک کلام امکان برگشت بسیار سخت می شود. در مرحله بعد باید بین گزینه های مختلف سرمایه گذاری گزینه بهتر را انتخاب کرد. اصطلاحا به این مرحله «مطالعه فرصت» می گویند. اگر این کار با مطالعه و امکان سنجی نباشد خود به خود فرد فرصت مناسب را از دست می دهد و باید حداکثر دقت و مطالعه را برای انتخاب نوع و روش سرمایه گذاری داشت. می توان گفت مهم ترین بخش ارزیابی اقتصادی همان مرحله اولیه تحت عنوان «مطالعه فرصت» است. بعد از انتخاب گزینه برتر باید به بررسی راه حل های رسیدن به این گزینه پرداخت و این ارزیابی ها بیشتر جنبه مالی، فنی و در نهایت اقتصادی دارند. لازم به ذکر است که سایه اقتصاد در تمام مراحل ارزیابی وجود دارد. به عنوان مثال ارزیابی فنی اقدامی فیزیکی است اما باید اقتصاد طرح را نیز در آن در نظر گرفت. در مثالی دیگر ارزیابی های مالی، ابزاری برای تصمیم های اقتصادی هستند و نود درصد اقدامات در اقتصاد مهندسی و کامفار مالی هستند. در واقع از خروجی های مالی باید برای تصمیم گیری های اقتصادی استفاده کرد.

تمامی این اقدامات امکان سنجی طرح نام دارند که قلب تصمیم گیری است. البته سنجش های دیگری نیز وجود دارند، به عنوان مثال در مرحله طراحی lay out انجام می شود و اسناد مختلفی برای پیمانکاران، کارفرما و بانک جمع آوری می شود. این اقدامات را اقدامات تفصیلی می نامند.

یک نوع ارزیابی دیگر زمانی است که از آغاز به فعالیت کارخانه، صنعت، معدن سال ها می گذرد اما قصد سرمایه گذاری مجدد و جلب سرمایه گذار یا فروش وجود دارد در این زمان نیازمند ارزیابی دیگری تحت عنوان «ارزیابی قطعی» هستیم. اهمیت ارزیابی مقدماتی امکان سنجی از تمامی این موارد مهم تر است و هزینه کمتری را نیز در پی دارد. این اقدامات از سوی مشاوران سرمایه گذاری انجام می شود زیرا سرمایه گذار خود در زمینه متخصص و صاحب نظر نیست. در میان مشاوران سرمایه گذاری نیز باید تمام متخصصین حضور داشته باشند. به عنوان مثال تیم فنی مهندسان در استخراج زیرزمینی نمی توانند به میزان زیادی در طرح معدن زیرزمینی موثر باشند یا معادن روباز یا زغال هر یک مشخصات خاص خود را دارند که این به منزله ضرورت متخصص خاص خود است. ترتیب فرآیند به ترتیب مطالعه فرصت، پیش امکان سنجی و امکان سنجی است که امکان سنجی به ارزیابی مقدماتی فنی، اقتصادی و مالی تقسیم می شود تا در پایان به تصمیم گیری رسید. پس از آن دو مرحله ارزیابی تفصیلی و قطعی باید توسط متخصصان و با وسواس انجام شود. ارزیابی تفصیلی در فاز دو طرح است. در واقع تمام مراحل امکان سنجی و طول عمر پروژه در فاز یک است.

متاسفانه کیفیت مشاوره سرمایه گذاری در ایران به اندازه کیفیت آموزش و سطوح دانشگاهی نزول کرده است زیرا به میزان زیادی کسب درآمد مهم شده است.

به عنوان مثال در حیات مدیره انجمن آهن و فولاد بنا شده تا طی برنامه ۱۴۰۴ میزان تولید فولاد کشور به ۵۵ میلیون تن فولاد برسد و این یکی از مهم ترین استراتژی های اقتصادی کشور و طبیعتا یک زنجیره تامین و تولید است. این کار از معدن آغاز و به کنسانتره، گندله و در نهایت به فولاد اسفنجی می رسد. اگر توازن در این حلقه ها رعایت نشود سرمایه گذاری در آن اشتباه است، به عنوان مثال گندله، ورودی فولاد اسفنجی است حال اگر ظرفیت فولاد اسفنجی اشباع شده باشد و قصد ورود به صنعت گندله را داشته باشید کار اشتباهی است. در مثالی دیگر کوک برای کوره بلند به عنوان احیاکننده اکسید آهن استفاده می شود حال اگر ظرفیت کوک کوره های بلند تامین باشد اما تولید کوک ادامه یابد و نگاهی نیز به شانس صادرات نشود این صنعت در نهایت شکست خواهد خورد. بنابراین هر چند ورود به سرمایه گذاری در معدن به عنوان حلقه اول «تولید» است ریسک کمتری را به دنبال دارد اما باید در زنجیره تامین و ارزیابی امکان سنجی اقتصادی نیز به ظرفیت «معادن» توجه کرد.

■ مطالعات بازار و آشنایی با دانش فنی و تکنولوژی روز در مطالعات طرح های معدنی، چقدر نقش دارد؟

مطالعات بازار و آشنایی با دانش فنی و تکنولوژی روز، جزو ارزیابی اقتصادی و فنی هستند که قبل از ارزیابی مالی و اقتصادی رخ می دهند. مشاوران سرمایه گذاری باید در تمام مراحل ارزیابی اقتصاد پروژه را در نظر بگیرند، زیرا اقتصاد مهندسی به منزله اقتصاد برای مهندسین بوده و با مفهوم کلان و خرد که صفت اقتصاد است تفاوت قابل توجه دارد. توجه به مساله اقتصاد پروژه در مراحل فنی نیز حایز اهمیت است و در انتخاب تکنولوژی ها نیز باید حداکثر دقت صورت گیرد تا قابل دسترسی و اجرا باشند. تمام این موارد به نوعی نگاه به آینده پروژه است که کاری سخت است. در واقع بزرگترین مساله یک ارزیاب فنی، اقتصادی، مالی، نگاه به آینده و تقویم کردن جریان پولی برای آینده است. به کلام دیگر مدل ها قطعی اما اتفاقات احتمالی و ریسکی هستند. بنابراین قوی ترین نرم افزارها مانند کامفار نیز از تحلیل ریسک عاجزند و در بهترین حالت آنالیز حساسیت می کند. بنابراین سخن گزافی نیست اگر بگوییم ترسیم چشم انداز قلب تصمیم گیری های اقتصادی است. این کار در پروژه های دولتی با سهل انگاری بسیار و برپایه فشار مدیران سیاسی انجام می شود. به عنوان مثال این مدیران تعداد زیادی صنعت متالورژی در سمنان ایجاد می کنند و برای تامین آب مورد نیاز آنها و نه تامین آب شرب مورد نیاز مردم به فرستادن آب تجن و ورودی های خزر به سمنان فکر می کنند. این در حالی است که احداث صنعت متالورژی در منطقه بیابانی یا صنعت فولاد در کنار زاینده رود منطقی نیست. آیا صنعت فولاد جدا از معدن است؟! بنابراین این تصمیمات حساب نشده در بخش صنعت ناخودآگاه بخش معدن را نیز تحت تاثیر قرار می گیرد. بنابراین، مطالعه بازار صرفا ارزیابی اقتصادی، نگاه به آینده و تحلیل ریسک های احتمالی طرح است و بدون آن به هیچ عنوان نباید اقدام به سرمایه گذاری کرد. در واقع در مطالعه بازار باید روند عرضه را رصد و رقبا را شناسایی کرد تا سهم کمک کننده صادرات به سرمایه گذار مشخص شود. علاوه بر این در هنگام تعیین نوع کالای تولیدی، درآمد و هزینه خانوارها برای گنجاندن آن محصول در سبد خرید آنها را نیز باید در نظر گرفت. اینکه این صنعت واسطه ای است یا مستقیما در اختیار مردم قرار می گیرد. مطالعات مربوط به دانش

فنی و تکنولوژی «ارزیابی فنی» و مطالعات مربوط به بازار بررسی عرضه و تقاضا «ارزیابی اقتصادی» نام دارد. این دو در هم تنیده شده اند و باید با هم در طرح دیده شوند. بنابراین نمی توان ابتدا مطالعات ارزیابی فنی طرح را دنبال و تمام کرد و بعد سراغ مطالعات اقتصادی طرح رفت. تمام تیم مشاوران باید در کنار هم باشند و اطلاعات را با یکدیگر تقسیم و مبادله کنند. به عنوان مثال گروه مطالعات بازار پیشنهاد تغییرات در یک ماده معدنی را به منظور فروش بیشتر آن در بازار می دهند به طور همزمان بخش فنی در تکنولوژی استفاده شده در طرح بازنگری کند تا این طرح جدید تحقق یابد. می توان گفت به این ترتیب و با کار تیمی و افزایش دانش و تخصص مشاوران می توان تا هشتاد درصد اهداف امکان سنجی را عملی و محقق ساخت.

■ در نگاه یک مشاور سرمایه گذاری مهمترین اقدامات برای رسیدن به یک امکان سنجی مطلوب در بخش معدن چیست؟

لازمه امکان سنجی مطلوب داشتن علم، تخصص و تجربه به طور همزمان در تیم مشاوران سرمایه گذاری است. به هیچ عنوان نباید مقهور نرم افزارها شد، بسیاری از مشاوران آمارهای خروجی نرم افزارها را جواب قطعی می دانند اما در واقع حرف آخر را قضاوت های تیم مهندسی می زند. بهترین کار ترکیب تیم تشکیل شده از مهندسین با تجربه و جوان و سالخورده است. در این صورت طرح از توانایی های جوانان بهره مند می شوند و مهندسین سالخورده نیز می توانند در طی پروژه مهندسین جوان را از جاذبه نرم افزارهای بیرون بکشند و اهمیت قضاوت های کارشناسانه و انسانی را به آنها یادآور شوند.

■ جایگاه و اهمیت ارزیابی زیست محیطی و ارزیابی اجتماعی در ارزیابی فنی و اقتصادی طرح ها را توضیح دهید.

مرحوم سپهری در این زمینه می گوید: «یاد من باشد کاری نکنم که به قانون زمین بربخورد». متاسفانه ما نسبت به زمین که مانند مادری مهربان ما را در آغوش خود جای داده و سخاوتمندانه ما را ارتقا می کند کم لطفیم. به رغم آنکه چشم مان به آسمان هاست. هر چه داریم از زمین است. توجه به «حال زمین» در حوزه معدنکاری به اصطلاح «معدنکاری سبز» نام دارد که در حال حاضر در ایران انجام نمی شود. این در حالی است که در بسیاری از کشورهای پیشرفته در برنامه و پروژه خود بعد از اتمام کار حالت زمین را به موقعیت قبلی خود برگردانند و در محدوده معدن درخت کاری می کنند و ژئوپارک ایجاد می شود. نیاز است یکی از موارد مطالعه شده در ارزیابی امکان سنجی توجه به مسائل زیست محیطی، اجتماعی و فرهنگی باشد و طرح ها از نظر علمی، زیست محیطی، مطالعات زمین شناسی، جوی و خاک شناسی سطحی و عمقی، تنوع زیستی، گیاهی و حیوانی مورد مطالعه قرار گرفته و گزارش مربوط داشته باشد و در ارتباط با آنها برنامه داشت. همچنین در مورد مسائل اجتماعی و فرهنگی نیز باید گزارشات درخصوص زیرساخت ها، آموزش و بهداشت منطقه ارائه کرد. ارائه گزارش در این موارد به سرمایه گذار کمک می کند، زیرا درکی از سطح آموزش، بهداشت و فرهنگ کار مردم منطقه دارد. خوشبختانه امروز دستورالعمل های راهنمای امکان سنجی در وزارتخانه های مرتبط مسائل زیست محیطی، اجتماعی و فرهنگی را نیز مدنظر خود قرار داده اند اما تمام مشکلات در این زمینه با دستورالعمل و تحکم حل نمی شود و برخی مسائل مشمول مرور زمان می شوند. بزرگ ترین معادن سنگ آهن در دنیا و نه صرفا در ایران معدنی هستند که رخ نمون داشته

باشند. در واقع یک چوپان، شکارچی یا کوه گرد نیز به راحتی ماده معدنی را شناسایی کند و به وفور در محل وجود داشته باشد. اگر برای فرد اهمیت داشته باشد در این صورت گزارش وجود معدن را به مقامات خواهد داد. یا اسم محل گویای وجود ماده معدنی باشد مانند زنگه، ورفام و سفیدریز. این ها معادن و ذخایر بازدید شده ای هستند و برخی از آنها برای بار اول کشف شده اند. تمام این اسامی به نوعی ردیاب هستند. در حال حاضر ناچار به حفاری هستیم. در واقع معدنی که در آینده به بهره برداری می رسند به عنوان مثال برای سنگ آهن هزینه استخراج آنها به مراتب بیشتر از معدنی است که مانند سفره پهن هستند. در مثال طرح ۱۴۰۴ کشور برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد خام نیاز به ۱۳۵ میلیون سنگ آهن دارد. در حالی که این معادن تجدید ناپذیر هستند و روزی به پایان می رسند. مساله آن است که ارزیابی امکان سنجی کار راحتی نیست، هرچند برخی مشاوران و کارفرماهای دولتی به راحتی از آن می گذرند. در مقابل کارفرمای خصوصی به فکر توجیه پذیری طرح ها نیست، زیرا از جیب خود خرج می کند. حتی میان بخش خصوصی و خصولتی نیز تفاوت وجود دارد. بخش خصولتی بر ریسک تصمیمات خود نمی ایستند، اما بخش خصوصی می ایستد.

■ در مورد روش های متداول در مطالعه بازار (عرضه و تقاضا) توضیح دهید.

معمولا طرح هایی که شامل ارزیابی کیفی و کمی هستند نیازمند ارزیابی توصیفی و مدلینگ نیز می باشند. البته اعتبار مدل و ارزیابی های کمی بالاتر از توصیف است. بنابراین هنگامی که بتوان حرف را در قالب فرمول، منحنی، جدول، عدد و ارقام گفت از نظر مهندسی اعتبار بیشتری خواهد داشت. در بحث عرضه و تقاضا از جمله روش های کمک کننده مدل های ریاضی، آنالوگ و قیاسی است. راحت ترین روش استفاده از «روند» است، در واقع در این روش بررسی اطلاعات مربوط به طرح حداقل در پنج سال گذشته و مقایسه آن با حال حاضر و ترسیم روندی برای آینده است. در مورد تقاضا نیز استفاده از روش های «میدانی» و «بازارپرسی» کارآمد است هر چند بررسی مصرف سرانه، میزان درآمد، رشد جمعیت و سبد خانوار نیز از انواع مدل های دیگر هستند که می توان بستگی به ضرورت از آنها استفاده کرد. علاوه بر این موارد اگر کالای تولیدی صادراتی نیز باشد سیاست های ملی و جهانی نیز در آن نقش دارد. در هر دو مورد عامل «رقبا» اثر گذار است. در مورد عرضه نیز استفاده از روش «روند» و بررسی مجوزهای صادر شده و میزان واردات نیز فراگیر است. بنابراین ورود کالای رانته به صادرات است و هزینه های سنگینی را به عنوان یک فرصت از دست رفته به سرمایه گذار تحمیل می کند. در بحث مطالعات بازار بررسی بازار و عرضه و تقاضا جزو اقدامات اولیه و تلفیقی از توصیف به عنوان یک مدل کلامی است و در مدل های کمی نیز تکنیک هایی وجود دارد که می توانند کمک کننده باشد.

■ اهمیت مطالعه فرصت در سرمایه گذاری را به چه میزان می دانید؟

تصور کنید مقداری پول دارید اینکه تصمیم بگیرید آن را در بانک یا بورس بگذارید یا در مکانی خانه یا زمین بخرید یا دلار و سکه خریداری کنید به معنای مطالعه فرصت است. بررسی مزایا و منافع هر طرح مطالعه فرصت است. مطالعات فرصت و ارزیابی بازار با یکدیگر رابطه خطی ندارند و بر هم تاثیر گذارند و باید با هم انجام شوند. در واقع مطالعه فرصت مقایسه طرح های مختلف است تا در مقابل انتخاب یک طرح مقایسه گزینه های مختلف اجرای طرح از نظر ارزیابی فنی رخ دهد.

عملیات اجرایی فولادسازی اکسین

سارا اصغری

ابراهیمی ادامه داد: اسلب‌های تولیدی داخل کشور از نظر ابعادی جوابگوی نیاز خط نورد این شرکت نبوده و باعث از دست رفتن ظرفیت خط نورد به میزان قابل توجهی شده است. خط نورد فولاد اکسین برای اسلب ۲۳ تنی طراحی شده، اما اسلب‌های تولید شده توسط فولادسازهای داخلی، عموماً کمتر از ۱۴ تن وزن دارند که این موضوع باعث کاهش ظرفیت اسمی از یک میلیون و ۵۰ هزار تن به حدود ۷۰۰ هزار تن، افزایش ضایعات و به تبع آن افزایش بهای

وی در ادامه تاکید کرد: در حال حاضر با همکاری این سه شرکت در تامین مواد اولیه مشکلی نداریم، ولی در صورت راهاندازی نورد گرم ۲ مبارکه، این شرکت اسلب‌های تولیدی خود را به صورت کامل برای تولید ورق گرم خودش مصرف خواهد کرد و در عمل فولاد اکسین از تولید ورق‌های لوله‌های نفتی باز خواهد ماند. از همین رو اگر طرح نورد گرم ۲ فولاد مبارکه آغاز به کار کند، ما با فولاد مبارکه در بازار تنها ۱۲ درصد همپوشانی خواهیم داشت، ولی

ابراهیمی با اشاره به ظرفیت تولید فولاد اکسین خوزستان عنوان کرد: تولیدات این مجموعه صنعتی در حال حاضر حدود ۷۵۰ هزار تن در سال است؛ با توجه به این ظرفیت برای سال ۹۹ پیش‌بینی شده که حدود ۱۰۰ هزار تن به صادرات و حدود ۶۵۰ هزار تن نیز به مصرف داخلی اختصاص یابد. این

مطالعه امکان‌سنجی و نظارت
بر اجرای نزدیک به ۶۵۰۰ طرح
ارزش ۴۸۵۹ هزار میلیارد ریال
مانی از فعالیت قانون است که
ها طراحی و رانندازی شده است.
رح مربوط به رسته امکان‌سنجی
ار میلیارد ریال سرمایه‌گذاری
نظارت بر اجرا سرمایه‌گذاری

دستور وزیر اقتصاد برای طرح‌های نیمه تمام

ورود ۱۰ طرح «صندوق پروژه» به بازار سرمایه

رونق بازار سرمایه و نگاه ویژه دولت برای ورود سرمایه‌ها به این بازار از اواخر سال گذشته موجی از استقبال و حضور سهامداران تازه‌وارد را در پی داشت تا جایی که تعداد کدهای معاملاتی رشد قابل توجهی را شاهد بوده است.

فعلی دولت، قابلیت قرار گرفتن در این مدل را دارا هستند.

حسینی مقدم در ادامه با اشاره به اینکه در هر دو مدل صندوق پروژه یا شرکت‌های سهامی پروژه، ساختار مشارکتی یکسان است، می‌گوید: البته با استفاده از ابزارهای مشتقه هم می‌شود برای جذاب کردن و ایجاد شرایط بازارگردانی با هدف افزایش نقدشوندگی بهره گرفت. عضو شورای عالی بورس در ادامه به تقسیم بندی صندوق پروژه‌ها به دو صورت منطقه‌ای و بخشی پرداخته و می‌گوید: در نوع صندوق پروژه منطقه‌ای می‌توان این صندوق را در مناطق مختلف جای داد. هدف از این موضوع نیز جلب مشارکت سرمایه‌های خرد هر منطقه در تامین مالی است. حسینی مقدم ادامه می‌دهد: در نوع صندوق پروژه بخشی نیز می‌توان به حوزه‌های گوناگونی از جمله بخش سلامت، بخش گردشگری و... اشاره کرد.

• وجود چند چالش

مدیرعامل تامین سرمایه بانک ملت در ادامه با اشاره به وجود چند چالش مهم مورد توجه می‌گوید: بزرگ‌ترین چالش بحث مالیات نقل و انتقال است؛ معمولاً این عدد، پروژه را از توجیه تامین مالی خارج می‌کند و دولت می‌تواند در این زمینه کمک کند. همچنین سازمان بورس نیز می‌تواند این پروژه را در قالب یک SPV در نظر بگیرد. بر اساس قانون، SPV مالیات معاف است. وی در ادامه با اشاره به بحث مالیات ارزش افزوده نیز در کنار این موضوع، تصریح می‌کند: موضوع نظارت فنی و گزارشگری آن نیز وجود دارد؛ در ساختار صندوق پروژه، ضرورت گزارشگری وجود دارد. ناظران فنی معمولاً پاسخگو نبوده و حاضر به گزارشگری نیستند و نیاز است در این خصوص تغییر نگرش شود. حسینی مقدم چالش بعدی را مالیات بر افزایش سرمایه شرکت‌ها عنوان کرده و ادامه می‌دهد: وقتی شرکت پروژه تاسیس می‌شود، بعد از آن باید دارایی و تجهیزات منتقل شود و شرکت پروژه از این محل باید افزایش سرمایه دهد؛ ضرورت دارد در این خصوص معافیت‌هایی در نظر گرفت. به گفته وی به نظر می‌رسد باید ریل‌گذاری مناسبی برای این انباشت سرمایه ایجاد شود تا بتوان از منابع سرمایه‌ای خرد برای رشد اقتصادی بهره برد.

منبع: دنیای اقتصاد ۹۹/۵/۲۵

در ابتدا می‌توان با ۱۰۰ میلیارد تومان (هزار میلیارد ریال) این پروژه را آغاز کرد. طرح مزبور بعد از ۱۸ ماه نخستین جریان نقدی را به دنبال خواهد داشت که این عامل موجب افزایش انگیزه برای سرمایه‌گذاری می‌شود.

• تشکیل سبدهای از پروژه‌ها در قالب صندوق پروژه یا شرکت سهامی عام پروژه

عضو شورای عالی بورس در ادامه با اظهار این مطلب که یک راهکار مهم در این زمینه می‌تواند تعریف و تشکیل سبدهای از پروژه‌ها در قالب صندوق پروژه یا شرکت سهامی عام پروژه باشد، می‌گوید: در این راستا می‌توان ۶ ویژگی و فیلتر را برای تعریف پروژه‌ها به صورت یک سبد مدنظر قرار داد. وی با اشاره به اینکه باید در ابتدا پروژه‌هایی را در قالب صندوق پروژه یا شرکت سهامی عام پروژه بررسی کنیم که از پیشرفت ۵۰ درصدی برخوردار باشند، ادامه می‌دهد: این پروژه‌ها باید هم پیشرفت ریالی و هم فیزیکی بالای ۵۰ درصدی داشته باشند. به عبارت دقیق‌تر به دنبال پروژه‌های بزرگی نباشیم که هنوز در ابتدای راه بوده و هیچ اقدامی برای آن انجام نشده باشد. وی مورد دوم را انتخاب پروژه‌هایی می‌داند که از کمترین نیاز ارزی برخوردار باشند و اضافه می‌کند: باید تامین منابع آن چه از لحاظ مالی و چه فیزیکی (خریداری دستگاه) از منابع داخلی باشد. هر چند طرح‌های بسیاری وجود دارد که شاید تا حدودی به منابع ارزی نیاز دارد ولی در گام نخست باید این ارتباط میان بازار سرمایه و اقتصاد کشور شکل گیرد تا در مراحل بعدی برای این طرح‌ها نیز اقدام شود. به عبارت دقیق‌تر انتقال منابع خرد به سمت تولید واقعی از یک کانال امن یعنی همان بازار سرمایه صورت گیرد. به گفته حسینی مقدم، پروژه اقتصادی با برخورداری از IRR (نرخ بازده داخلی) مناسب نیز از دیگر موارد مهم است. البته تأکید بر آن است که محاسبه IRR توسط یک نهاد متخصص و فعال در بازار سرمایه انجام شود. همچنین در گام نخست اندازه پروژه‌ها باید کوچک و متوسط باشد و پروژه‌های بزرگ در اولویت بعدی قرار گیرند. وی ادامه می‌دهد: وزن پروژه‌هایی که پیشرفت بیشتری دارند باید بیشتر باشد؛ همچنین وزن هر پروژه در سبد صندوق بیش از ۲۰ درصد نباشد. بر این اساس با بررسی انجام شده، به احتمال زیاد ۲۰ درصد پروژه‌های نیمه تمام

دو راه حل و پیشنهاد وجود دارد؛ یک راهکار صندوق‌های تامین مالی به ویژه صندوق پروژه و راهکار دوم نیز شرکت‌های سهامی عام پروژه هستند که این روزها نیز صحبت‌های بسیاری در رابطه با آن به گوش می‌رسد و سازمان بورس نیز پیگیر راه‌اندازی آنهاست. وی با بیان اینکه می‌توان از ظرفیت‌های بازار سرمایه برای تکمیل پروژه‌های نیمه تمام دولت نیز استفاده کرد، می‌افزاید: این دو پیشنهاد می‌تواند یک راهکار بسیار مناسب و پل ارتباطی میان بخش واقعی اقتصاد و بازار سرمایه باشد.

• صندوق پروژه

به گفته وی یکی از این روش‌ها، صندوق‌های تامین مالی هستند که تامین مالی پروژه‌های خاص را فراهم می‌کنند. در واقع صندوق پروژه بستری قانونی برای جمع‌آوری سرمایه خرد از عموم مردم و تخصیص آن به پروژه تعریف شده در اساسنامه است. عضو شورای عالی بورس معتقد است: این صندوق‌ها پس از بررسی علمی پروژه‌ها و طرح‌های اقتصادی مختلف، پروژه‌ای خاص را انتخاب می‌کنند و به این ترتیب فرآیند تامین مالی آغاز می‌شود. در چنین حالتی مدیریت و مسئولیت تمامی امور پروژه در طول دوران ساختار و بهره‌برداری به عهده شرکتی است که برای اجرای پروژه موردنظر تشکیل می‌شود و تحت نظارت نهادها و ارکان قانونی فعالیت می‌کند.

• شرکت سهامی عام پروژه

وی در ادامه با اشاره به شرکت‌های سهامی عام پروژه اشاره می‌گوید: در همین راستا شرکت سهامی عام پروژه هم با چارچوب کمی متفاوت، همین هدف را دنبال می‌کند؛ هدف تجهیز منابع برای طرح‌های اقتصادی و پروژه‌های خاص است. مدیرعامل تامین سرمایه ملت با ذکر مثالی ادامه می‌دهد: در حال حاضر شرکت تامین سرمایه بانک ملت پیگیر یک مورد در این زمینه است؛ در این راستا آورده نقدی و غیرنقدی شرکت دولتی در کنار تامین‌کننده تجهیزات، خریدار سرویس یا خدمت را در کنار یکدیگر قرار دادیم و حتی قادر خواهیم بود سهام ممتاز را برای این گروه تعریف کنیم. همچنین پروژه را فزبنده کرده و با توجه به برآوردهای ریسک پروژه، در مجموع نیاز به ۳ هزار میلیارد تومان (۳۰ هزار میلیارد ریال) سرمایه‌گذاری دارد که

در این بین به اذعان کارشناسان در کنار صعود شاخص مسیر رسیدن به جهش تولید در سال جاری نیز می‌تواند با تزریق نقدینگی در این بازار برای شرکت‌ها هموارتر شود. این در حالی است که این بازار فرصت‌های متعدد دیگری نیز می‌تواند برای تامین مالی شرکت‌ها ایجاد کند و حتی به دولت برای به سرانجام رساندن طرح‌های متعدد نیمه تمام دولتی نیز کمک شایانی داشته باشد؛ این طرح‌ها که با پیشرفت‌های فیزیکی متفاوت در انتظار سرمایه‌گذاران هستند قطعاً می‌توانند در روند توسعه اقتصادی کشور موثر باشند. براساس تازه‌ترین آمار منتشر شده ۶۲ هزار و ۸۱۵ طرح نیمه تمام دولتی با پیشرفت صفر تا ۹۹ درصد وجود دارد که در شهرک‌های صنعتی متفاوت واقع شده‌اند و تکمیل این پروژه‌ها نیازمند تامین مالی است. در همین راستا وزیر اقتصاد و دارایی، دستور تاسیس یک کارگروه با مسوولیت دکتر روح‌الله حسینی مقدم، عضو شورای عالی بورس و مدیرعامل تامین سرمایه بانک ملت را صادر کرده تا ظرف دو ماه آینده یعنی تا پایان شهریورماه ۱۰ پروژه مناسب نیمه تمام دولتی شناسایی شوند و مراحل پذیرش آنها در قالب صندوق پروژه در بازار سرمایه طی شود.

همچنین مقرر شده طرح‌هایی که بین ۳۰ تا ۷۰ درصد پیشرفت داشته‌اند، در اولویت قرار گیرند. سیدروح‌الله حسینی مقدم، عضو شورای عالی بورس در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» به تشریح نحوه تامین مالی پروژه‌های نیمه تمام از منابع بازار سرمایه پرداخت؛ ضمن اینکه با بررسی موانع پیش روی راه‌اندازی نهادهای مرتبط با این موضوع از جمله صندوق‌های تامین مالی به ویژه صندوق پروژه، راهکارهای مناسب در زمینه توسعه هر چه بیشتر این امر را ارائه داد. وی دو نوع راهکار اصلی از جمله تاسیس صندوق پروژه و شرکت‌های سهامی عام پروژه را مناسب‌ترین گزینه برای تکمیل طرح‌های نیمه تمام دولت می‌داند. همچنین معتقد است ظرفیت‌های مناسب موجود در بازار سرمایه نیز نه تنها به راه‌اندازی این طرح‌ها کمک شایانی می‌کند، بلکه این دو مکانیزم پل ارتباطی میان بازار سرمایه به بخش واقعی اقتصاد ایجاد خواهد کرد.

• پل ارتباطی میان بخش واقعی اقتصاد و بازار سرمایه

حسینی مقدم، عضو شورای عالی بورس می‌گوید: برای تکمیل پروژه‌های نیمه تمام